

Заява
про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту
Програми охорони навколишнього природного середовища Чернігівської
області на 2021-2027 роки

1. Замовник:

Департамент екології та природних ресурсів Чернігівської обласної державної адміністрації пр-т Миру, 14, м. Чернігів, 14000, тел./факс (0462) 653707, e-mail: deko_post@cg.gov.ua, сайт: www.eco.cg.gov.ua.

2. Вид та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування.

Відповідно до п. 3 частини першої статті 1 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», документи державного планування - стратегії, плани, схеми, містобудівна документація, загальнодержавні програми, державні цільові програми та інші програми і програмні документи, включаючи зміни до них, які розробляються та/або підлягають затвердженню органом державної влади, органом місцевого самоврядування.

Департаментом екології та природних ресурсів Чернігівської облдержадміністрації розроблено проєкт Програми охорони навколишнього природного середовища в Чернігівській області на 2021-2027 роки (далі – Програма), що пропонується до затвердження рішенням Чернігівської обласної ради.

Проєкт Програми розроблений з метою реалізації державної політики України в галузі охорони довкілля; забезпечення екологічної безпеки, захисту життя і здоров'я населення від негативного впливу, зумовленого забрудненням навколишнього природного середовища; збереження біологічного та ландшафтного різноманіття і формування екологічної мережі; забезпечення екологічно збалансованого природокористування; підвищення рівня суспільної екологічної свідомості та досягнення гармонії взаємодії суспільства і природи.

Для досягнення мети Програми необхідний комплексний підхід для вирішення наступних питань:

- реалізація в області національної екологічної політики шляхом виконання завдань, визначених Стратегією сталого розвитку Чернігівської області на період до 2027 року та плану заходів з її реалізації в 2021-2023 роках в частині охорони навколишнього природного середовища;

- охорона та поліпшення стану довкілля в області шляхом виконання заходів із зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, зниження обсягів скидів забруднених стічних вод у природні водні об'єкти, зменшення негативного впливу промислових і побутових відходів на довкілля.

У програмі враховано основні положення і завдання законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», вимоги постанови Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 № 1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів».

3. Інформація про те, якою мірою документ державного планування визначає умови для реалізації видів діяльності або об'єктів, щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля (у тому числі щодо визначення місцезнаходження, розміру, потужності або розміщення ресурсів).

Відповідно до частини першої статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної ч. 2, 3 статті 3. Така планована діяльність підлягає оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності.

Відповідно до статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» до другої категорії видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля, включено:

- утилізація, видалення, оброблення, знешкодження, захоронення побутових відходів;

- установки для очищення стічних вод продуктивністю, що перевищує еквівалент чисельності населення в розмірі 150 тис. осіб;

- господарська діяльність, що призводить до скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти, та збір води з водних об'єктів за умови, що водозабір підземних вод перевищує 300 м³/добу;

- насадження лісу (крім лісо відновлювальних робіт) на площі понад 20 га або на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 га і більше;

- проведення робіт з розчищення і днопоглиблення русла та дна річок, берегоукріплення, зміни і стабілізація стану русел річок;

- установки для очищення стічних вод з водовідведенням 10000 м³/добу і більше.

4. Ймовірні наслідки

а) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення:

У ході здійснення стратегічної екологічної оцінки мають бути оцінені ймовірні наслідки реалізації документа державного планування проєкту Програми охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області на 2021-2027 роки, зокрема, мають бути оцінені наслідки для таких компонентів довкілля:

- ґрунти;
- атмосферне повітря;
- водні ресурси;
- стан фауни, флори, біорізноманіття;
- кліматичні фактори.

Запропонований проєкт Програми визначає завдання, спрямовані на недопущення забруднення охорони навколишнього природного середовища на території Чернігівської області, що в свою чергу мінімізує шкідливий вплив на здоров'я населення.

б) для територій з природоохоронним статусом:

Під час здійснення стратегічної екологічної оцінки, варто оцінити ймовірні наслідки від діяльності, що пропонується відповідно до Програми, для територій та

об'єктів природно-заповідного фонду, їх охоронних зон, територій та об'єктів, що мають особливу екологічну, наукову й естетичну цінність.

в) транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення:

Транскордонні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, відсутні.

5. Виправдані альтернативи, які необхідно розглянути, у тому числі якщо документ державного планування не буде затверджено.

Проектом Програми передбачається реалізація на території Чернігівської області наступних завдань:

- зменшення антропогенного навантаження на довкілля;
- підвищення рівня очищення стічних вод та приведення показників очистки стічних вод до нормативних;
- збереження водних об'єктів та поліпшення їх санітарно-технічного стану;
- недопущення забруднення ґрунтів та підземних водоносних горизонтів;
- збереження об'єктів природно-заповідного фонду;
- підвищення рівня екологічної безпеки;
- запобігання та ліквідація негативного впливу господарської діяльності на навколишнє природне середовище;
- проведення моніторингових досліджень стану довкілля області;
- підвищення рівня екологічної культури та освіти населення.

У процесі здійснення стратегічної екологічної оцінки розглядатимуться наступні альтернативи:

Альтернатива 1:

«Нульовий сценарій» – тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження зазначеного документа державного планування;

Альтернатива 2: відсутня.

Пропонується до прийняття та затвердження проєкт Програми, оскільки він є оптимальним відповідно до реальних умов та найбільш повно відповідає цілям Стратегії області, а також виступає єдиним механізмом використання коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища.

Оцінка ефективності вказаних альтернативних варіантів буде відображена у Звіті про стратегічну екологічну оцінку.

6. Дослідження, які необхідно провести, методи і критерії, що використовуватимуться під час стратегічної екологічної оцінки.

Основною метою прогнозу є оцінка можливої реакції навколишнього природного середовища на прямий чи опосередкований вплив людини, вирішення задач раціонального природокористування у відповідності з очікуваним станом природного середовища.

Для здійснення досліджень будуть використовуватись логічні і формалізовані методи прогнозування, зокрема буде здійснено:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників;
- аналіз слабких та сильних сторін проєкту Програми з точки зору екологічної ситуації;

- проведення консультацій з громадськістю в процесі стратегічної екологічної оцінки;
- проведення оцінки впливу виконання заходів Програми на складові довкілля, стан здоров'я й добробут населення;
- визначення заходів моніторингу фактичного впливу впровадження Програми на довкілля.

7. Заходи, які передбачається розглянути для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування.

Під час здійснення стратегічної екологічної оцінки передбачається розглядати заходи із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків на довкілля, визначені законодавством України та нормативно-правовими актами.

Так, Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища», визначає загальні вимоги в галузі охорони навколишнього середовища при розміщенні, проектуванні, будівництві, введенні в експлуатацію, експлуатації, консервації, споруд та інших об'єктів.

Законом встановлено, що використання природних ресурсів громадянами, підприємствами, установами та організаціями здійснюється з дотриманням обов'язкових екологічних вимог:

- а) раціонального і економного використання природних ресурсів на основі широкого застосування новітніх технологій;
- б) здійснення заходів щодо запобігання псуванню, забрудненню, виснаженню природних ресурсів, негативному впливу на стан навколишнього природного середовища;
- в) здійснення заходів щодо відтворення відновлюваних природних ресурсів;
- г) застосування біологічних, хімічних та інших методів поліпшення якості природних ресурсів, які забезпечують охорону навколишнього природного середовища і безпеку здоров'я населення;
- д) збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду, а також інших територій, що підлягають особливій охороні;
- е) здійснення господарської та іншої діяльності без порушення екологічних прав інших осіб.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на здоров'я населення При здійсненні планованої діяльності у відповідності до вимог статті 24 Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».

8. Пропозиції щодо структури та змісту звіту про стратегічну екологічну оцінку.

Стратегічна екологічна оцінка буде виконана в обсягах, визначених статтею 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку».

Пропонується така структура Звіту із стратегічної екологічної оцінки:

- 1) зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування;

2) характеристику поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогностні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією);

3) характеристику стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу (за адміністративними даними, статистичною інформацією);

4) екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом (за адміністративними даними, статистичною інформацією);

5) зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки документа державного планування;

6) опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 років відповідно, а за необхідності - 50-100 років), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

7) заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування;

8) обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки);

9) заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

10) опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності);

11) резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію.

9. Орган, до якого подаються зауваження і пропозиції, та строки їх подання.

Зауваження і пропозиції до Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки Програми охорони навколишнього природного середовища Чернігівської області на 2021-2027 роки подаються до Департаменту екології та природних ресурсів Чернігівської обласної державно адміністрації за адресою: пр-т Миру, 14, м. Чернігів, 14000, тел./факс (0462) 653707, e-mail: deko_post@cg.gov.ua, сайт: www.eco.cg.gov.ua. Відповідальна особа – Легейда Олена Вікторівна.

Строк подання зауважень і пропозицій становить 15 днів з дня оприлюднення Заяви, тобто - по 10 вересня 2020 року включно.